

NYELVKINCSTÁR

Bosnyák Viktória

A nagy szinonima- hadjárat

A TANÍTÓK
EGYESÜLETÉNEK
AJÁNLÁSÁVAL

Móra

Bosnyák Viktória

A nagy szinonima- hadjárat

Móra Könyvkiadó

A kiadó könyveit kedvezményrel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének
vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli
sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles
felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását
és ily módon történő többszörözését, nyilvánosságához
közvetítését – szigorúan tilos!

© Bosnyák Viktória, 2017, 2020
Illusztráció © Szűcs Édua, 2017, 2020
© Móra Könyvkiadó, 2017, 2020

Se szó, se beszéd?

– Repülősót! De ízibe! – sikkantott fel az első és egyetlen udvarhölgy, Hektika, amikor azt látta, hogy Elegancia királynő a szívéhez kap, és hátrahanyatlik színarany karfájú, lila bársonnyal bevont trónszékén.

– Ízibe, ízibe! – morgott rajzoltnak tűnő, vékonyka bajsza alatt Komót, a hórihorgas főkomornyik. – Minek az a nagy sietség? Olyan még nem volt, hogy ne legyen valahogy.

– Mondott valamit, kedves Komót? – kérdezte pattogva az udvarhölgy, de abban, ahogy a „kedves” szót kimondta, nem volt semmi barátságos. Mintha közben azt gondolta volna, hogy „maga bosszantó lajhár”. Sőt, nem is mintha, hanem pontosan ezt gondolta, azzal kikapta Komót kezéből a repülősót tartalmazó szelencét, amelyet a komornyik éppen egy békazöld bársonypárnára akart tenni, hogy átnyújtsa neki.

– Semmi, semmi, kedves Hektika – felelt sávanyúan Komót, de ahogy a „kedves” szót kimondta, abban nem volt semmi barátságos. Mintha közben azt gondolta volna, hogy „te

idegesítő liba”. Sőt, nem is mintha, hanem pontosan ezt gondolta, már évek óta.

– Térjen magához, felség! – dugta most Hektika a királynő orra alá a dobozkát, mire az uralkodó öntudatlanul fintorgott, majd kinyitotta égszínkéék szemét, és csak annyit mondott:

– Pfuj!

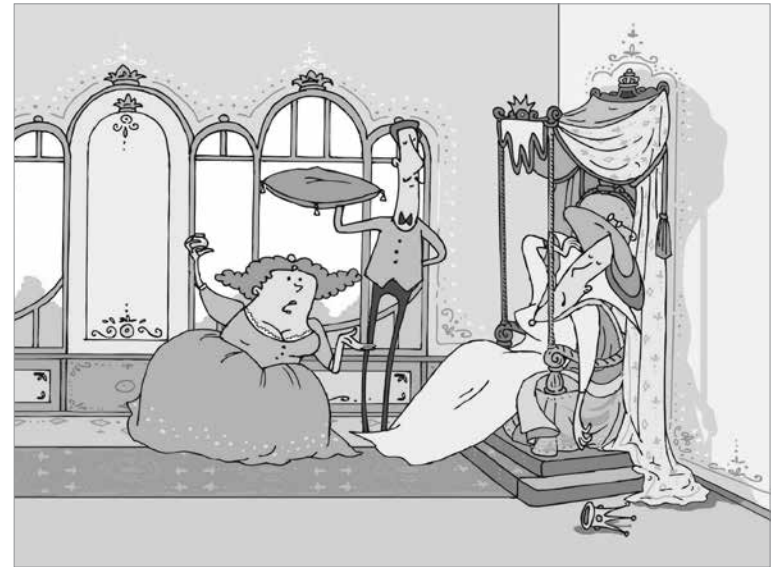
– Elnézést, felség! – borult térdre sietve Hektika. – Tisztában vagyok vele, hogy ki nem állhatja a repülősó bűzét, de mit tehettem volna? Ön se szó, se beszéd, eszméletét veszttette.

– Se szó, se beszéd? – hümmögött a bajsza alatt Komót, aki ott állt a trónszék és egyben a királynő előtt, két kezében a békazöld párnával.

– Maga meg mit akar még itt? – kérdezte tőle Hektika, de nem ám hangosan, mivel a királynő jelenlétében az udvartartás tagjai nem beszélhettek egymással engedély nélkül. Hektika tehát csak egy alig észrevehető szemöldökfelvonással, cseppnyi homlokráncolással és némi szemforgatással kérdezte ezt.

Komót válasza csupán alig hallható sóhaj volt, és az, hogy az állával a párna felé bökött.

– Ti meg mit diskuráltok itt a jelenlétemben? – fortyant fel Elegancia királynő, aki per-

sze ismerte udvaroncai minden trükkjét, vagy legalábbis úgy hitte. – Hektika tegye a helyére azt a szelencét, és slussz-passz!

Az udvarhölgy a békazöld párnára helyezte a repülősót, mire Komót elégedetten bólintott, és hátrálni kezdett a királynő színe elől, Hektika pedig – amennyire bírta – finoman megköszörülte a torkát, és kevésbé finoman villámokat lövellt a trónszék feletti baldachint tartó faragott oszlop felé. Hogy mi baja volt az oszloppal? Semmi. A villámok eredetileg Komótnak szóltak, csak Hektika nem tudta felé fordítani a nyakát, mert nemrégiben huzatot kapott.

(Hogy miként és hogyan, az egy másik történet, most sajnos nincs időnk rá.) A főkomornyik persze villámok nélkül, már a torokköszörülésből is tudta a dolgát. A párnát a szelencével letette egy asztalkára, és felsegítette az udvarhölgyet.

– Na! – mondta Hektika, amikor végre újra talpon volt, és kiegyenesedhetett.

– Jaj! – nyögte Komót, akinek viszont nem bírta a dereka, hogy emelgetnie kell a duci udvarhölgyet.

Már ez a „Na!” és ez a „Jaj!” is szabályellenes volt, de most nem jutott rá idő, hogy Elegancia megmossa érte a fejüket.

– Szóval mi történt? – kérdezte a királynő. – Se szó, se beszéd, elájultam? Ez furcsa.

– Se szó, se beszéd – bólogatott buzgón Hektika, de a derekát fájlaló, s ezért görnyedten álló Komót a fejét rázta.

– Főkomornyik, te máshogy értékeled a szituációt? – kérdezte most tőle Elegancia.

– Máshogy, felség – próbálta kihúzni magát Komót, de hiába. – Úgy vélem, épp a szóval és a beszéddel volt a baj.

– Ne teketóriázz! Fejtsd ki bővebben! – parancsolta a királynő.

– Elhangzott felséged füle hallatára valami,

aminek nem lett volna szabad. Olyasmi, ami egész országunkban tilos.

– Olyan kifejezés, amely egész Extravagan-ciában kimondhatatlan? Halljuk! Ne kímélj!

– Sajnálom, felség, de én azt ki nem ejtem a számon! Mi lesz, ha netán újfent elájul tőle?

Elegancia királynő tanácstalanul dobolt hosszú, manikűrözött ujjaival a trónszék színarany karfáján. Úgy tűnt, hogy ez a probléma kifog rajtuk. Hiszen a rend éppolyan fontos, mint az egészség. Most melyiket válassza? Ekkor vette észre, hogy Hektika mondani szeretne valamit.

A királynő intett, hogy mondhatja.

– Hogyha a főkomornyik úr leírná... – vélte az első udvarhölgy, de Komót csak a fejét ingatta.

– Akkor súgja meg a titkáromnak! – parancsolta a királynő, mire Hektika kopogó léptekkel a faragott szárnyas ajtóhoz sietett, melynek kilincsét alig érte el, és kiszólt:

– Remington, jöjjön be, de ízibe! – Erre felugrott az előtérben álló íróasztal mögött gubasztó fehér inges, fekete könyökvédős emberke, és futva indult a trónterembe. Hektika azonban útját állta:

– Papírt, pennát, tőkfej! – sziszegte.

Kukta-bukta

Amikor Remington belépett a trónterembe, Elegancia elveszítette minden türelmét.

– Elég ebből! Ne totojazzanak itt nekem! Sújja már meg Remingtonnak, ő pedig írja le piszmozás helyett!

Erre Komót, aki megrándult dereka miatt amúgy is görnyedten állt, még mélyebbre hajolt, majd ebben a testtartásban a titkárhoz lépett, és pipacspiros képpel a fülébe súgott valamit. (Ehhez Remingtonnak is le kellett hajolnia, hogy a füle elég alacsonyan legyen.) A titkár körülnézett, hogy hova is tehetné le a papírját, hiszen a levegőben csak nem írhat. Kapóra jött neki a főkomornyik testtartása, így hát a hátára tette a lapot, és remegő kézzel írta le a bűnös szót.

– Hektika, add ide azt a cetlit ebben a szent minutumban! – parancsolta a királynő, mire a főudvarhölgy undorodva felcsippentette a papírt, s egy pillantást sem vetve rá átnyújtotta. Elegancia nézte, nézte, de hiába.

– Okulárét! – szólt most, mire Hektika kinyújtott ujjával felé bökött.

– Mit mutogatsz? – csattant fel a királynő, aztán a fejéhez kapott, s megtalálta, amit keresett. – Jaj de kínos! – csóválta a fejét. – Kicsit sem elegáns, ha egy királynőnek korona helyett okuláré díszlik a frizurájában. Erről sürgősen le kell szoknom. Meghirdetek egy okuláréfelelős segédkomornai pozíciót. De most lássuk!

Nézte újra a papírt, most már szemüveggel az orrán. Csak nehezen tudta kiolvasni Remington remegő betűit.

– É-lés-kam-ra. ÉLÉSKAMRAAAA?

– Igen, felség – lógatta az orrát Komót.

– Úgy értsem, spájz? – firtatta Elegancia, mire Komót csak bólintott.

– De honnan jön ez? Ki mondott ilyet, és főleg, miért?

– Felség, azt hiszem, kijelenthetjük, hogy a puritánok már a spájzban vannak – szögezte le Hektika.

– Ezt meg hogy értsem? Puritánok a szomszédos Puritániából? És most a palota spájzában kanalazzák a kompótot?

– Nem, felség. A kompót a legnagyobb biztonságban van. Hanem sajnos az alattvalók beszéde változik. Már nemcsak az Extravaganciában engedélyezett, úgymond elegáns kife-

jezéseket használják, hanem a Puritániából beszívárgott alantas szavakat is.

– Ez bizony probléma. De még nagyobb probléma, hogy valaki szántszándékkal ejtett ki a szíнем előtt is egy olyan elfogadhatatlan szót, mint az é... No de hagyjuk!

– Felség, nem hiszem, hogy szándékos volt. Aszpick, a séf épp a szufléval volt elfoglalva, amivel ugye rettentő óvatosan kell bánni. Besamelt, a kuktát küldte, hogy megkérdezze, a spájzból vajon dzsemet vagy kompótot vegyenek-e elő hozzá. Az a semmirekellő azonban nem ismeri sem a szabályt, sem az etikettet, s csak úgy, meghajlás és engedély nélkül ideállt a trónszék elé.

– „Csókolom! Mit hozzak ki az éléskamrá-

ból a felfújthoz? Lekvárt vagy befőttet?” – idézte a kuktát a főkomornyik.

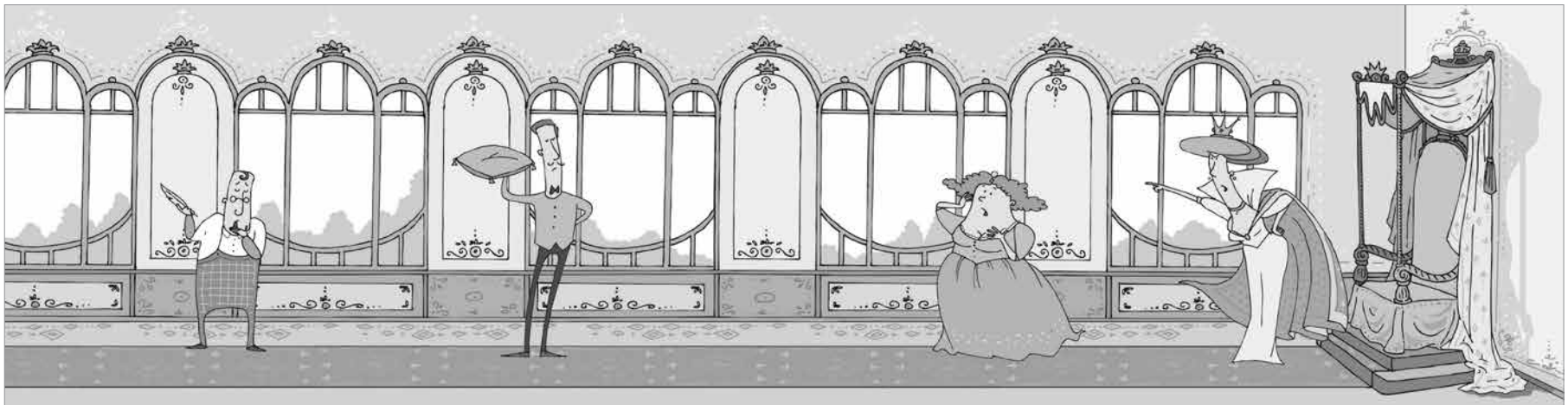
– Micsoda? – ugrott fel a trónszékből a királynő. – Nem elég, hogy éléskamrának nevezte a spájzomat, még a szuflét is felfújtnak csúfolta? A dzsemet vacak lekvárnak, a kompótot meg minek is?

– Befőttnek – mondta halkán, nyakát behúzáva a titkár.

– De felséged már az éléskamra szó hallatán elalélt. A többit szerencsére nem hallotta – sietett hozzátenni a főudvarhölgy.

– Ez merénylet! Tudni akarom, hogy ki vagy mi áll mögöttem! Azonnal állítsák elem azt a kuktát. Meg a főszakácsot is!

Nem telt bele öt perc sem, két alabárdos

meghozta Besamelt, a kuktát, és Aszpikot, a főszakácsot. Mindkettőt a fülénél fogva.

Hamar kiderült: a palota konyhájában munka közben szól a rádió. De a helyi adó, a Melódia Rádió programja a kuktának nem tetszik. És amikor a főszakács nem figyel, a huncut átkeri a tiltott, puritániai hullámhosszra, a Muzsika Hangjaira.

Közben reklám, hírek, ez-az-amaz, így aztán sokszor hallanak tiltott szavakat. Végül észre sem veszik, ha a sertéshúst disznónak, a burgonyát krumplinak, a prézlit zsemlemorzsának, a panírt bundának, a desszertet édességnek nevezik.

– Micsoda kalamajka! – suttogta a főudvarhölgy.

– Kegyelem szegény fejemnek! – esett térdre Aszpik. – Meg ennek a káposztafejnek is! – bökött a kukta felé.

– A hóhér az ajtó előtt várakozik, felség – jegyezte meg Komót.

– Lárifári! – legyintett Elegancia királynő. – Akkor ki fog főzni? Csak nem Hektika?

Komót vetett egy pillantást a főudvarhölgyre.

– Annak nem tenném ki felséged ízlelőbimbóit – mondta bocsánatkérően. – Akkor mit tegyünk a bűnösökkel?

– Most gondolkodni sem tudok, annyira leesett a vércukorszintem. Kérem a szuflét dzsemmel, kompóttal és tejszínhabbal.

– Hallottátok, nem? – bökte meg a királynő előtt térdeplő főszakács vállát Hektika. – Desszertet a felséges asszonynak, de ízibe!

Amikor megérkezett a szuflé, Elegancia egy intéssel kiparancsolt mindenkit, ölébe tette az ezüstitálcát, és megfogta az aranykanálját. De még mielőtt nekilátott volna, bekapcsolta a tévét.